

Årsberetning
Vevelstad kommune
2023

Forord

I dette dokument fremlegges Vevelstad kommunes årsberetning for 2023.

I kommunelovens § 14-7 er det gitt regler om utarbeiding og innholdet i årsberetningen:

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide en årsberetning for kommunens eller fylkeskommunens samlede virksomhet. Det skal også utarbeides en egen årsberetning for hvert kommunalt eller fylkeskommunalt foretak.

Årsberetningene redegjør for

- a) forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid*
- b) vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene*
- c) virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne*
- d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard*
- e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling*
- f) likestillingstiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestillings- og diskrimineringslovens formål om likestilling uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.*

Årsberetningen og årsmelding foreligger til behandling i kommunestyret samtidig som årsregnskapet skal behandles.

Vevelstad 31.mars 2024.

Renate Mathisen
Kommunedirektør

Kommunedirektørens kommentar

Drift

Det er viktig at løpende driftsutgifter finansieres av løpende driftsinntekter, samt at netto driftsresultat gir muligheter til å sette av penger til disposisjonsfond. Disposisjonsfondet skal gi kommunen muligheter til å håndtere risiko og uforutsette hendelser. Det ble informert om at det for driftsåret 2023 var behov for å se på driftsnivået i kommunen, og det er i løpet av året lagt frem et mulighetsrom for å ta ned driftsnivået. Vedtatte tiltak vil bli gjennomført i neste økonomiperiode.

Investering

Kommunen har noen store investeringsbehov i årene som kommer, og disse vil kreve lånefinansiering. Større lån, mere utgifter til renter og avdrag, vil påvirke netto driftsresultat utover økonomiplan-perioden. En økning av lånerenta vil bidra til økt press på kommuneøkonomien, som igjen vil påvirke kommunens evne til å yte tjenester for innbyggerne.

Det er behov for investeringer knyttet til kommunens vannverk, som vil gi beslag på en god del kapital, som igjen fører til at andre investeringsbehov må vente. Det er begrenset hvor mye gjeld kommunen tåler å ha på en gang uten nye inntekter fra eiendomsskatt, havbruksfond og økt rammetilskudd og skatt. Investeringen i kommunens vannverk vil muliggjøre næringsetablering som vil føre til store endringer i inntektene til kommunen.

I Vevelstad kommune sitt økonomireglement er det vedtatte størrelser på måltall som er innenfor anbefalinger fra Teknisk Beregningsutvalg (TBU). Dette for å ivareta den økonomiske bæreevne over tid. For å nå disse måltall, må Vevelstad kommune ha kontinuerlig søkelys på og jobbe med produktivitet og effektivitet.

Samfunnsplan

Vevelstad kommune har vedtatt kommuneplanens samfunnsdel. Samfunnsdelen beskriver mål og ønsket utvikling de neste 12 årene. Samfunnsdelen brytes ned i 4-årige handlingsprogram, som igjen rulleres hvert år. Handlingsdelen er innarbeidet i kommunens økonomiplan, som gir et styringsdokument for alle tjenestoområdene med mål og tiltak for de neste fire årene.

Næringsutvikling

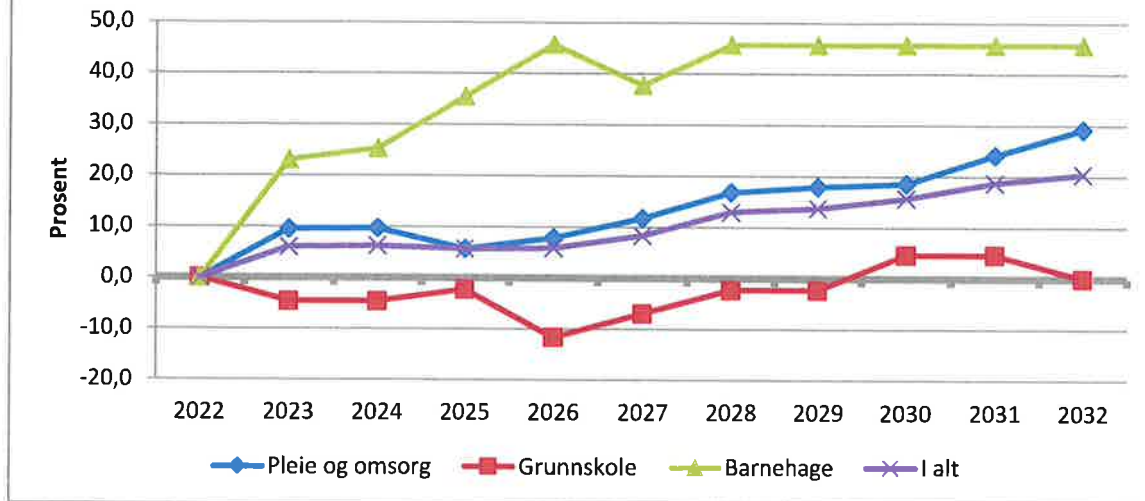
Det er i 2023 jobbet godt med ny næringsetablering i kommunen og flere store solide aktører har konkrete planer. Dette gjelder spesielt planer for å etablere havbruksrelaterte virksomheter som settefiskanlegg, lukkede oppdrettsanlegg i sjø og på land.

Tjenester

Kommunesektoren har ansvaret for bl.a. barnehager, grunnskole, barnevern og helse- og omsorgstjenester. Dette er tjenester som i hovedsak er rettet mot bestemte aldersgrupper av befolkningen, og hvor utgiftene påvirkes direkte av den demografiske utviklingen.

Endret utgiftsbehov demografi - kommunen - 2022 - 2032

(målt ved inngangen til det enkelte år)

Den grafiske fremstillingen over er basert på SSBs befolkningsframskriving for Vevelstad kommune. Grafene beskriver forventet utgiftsbehov for de viktigste kommunale tjenestene som skole, barnehage og pleie og omsorg. Grafikken viser at Vevelstad kommune vil ha en tilsvarende forventet utvikling som de fleste kommuner i Norge. Det blir flere eldre og færre barn i skolealder i kommunen. Utgiftene til pleie og omsorg stiger mer enn utgiftene totalt. Det er litt spesielt og gledelig at barnehagetallene vil stige noe i perioden frem til 2026, for deretter å stabilisere seg.

Utvikling

Gitt denne utviklingen burde kommunen redusert utgiftene i skole og barnehage gjennom å ta ned bemanningen i skole og barnehage og styrket budsjettet i pleie og omsorg. Men samtidig må kommunen være klar til å ta imot nye barn slik vi beskriver virkningene av de nye store næringsetableringene. Kommunedirektøren mener at i den situasjonen kommunen er i nå de neste to-tre årene bør kapasiteten i skole og barnehage opprettholdes. Et viktig moment for familier som ønsker å etablere seg er at det finnes en god skole og barnehage med utdannende pedagoger. Vi er derfor nødt til å opprettholde dagens bemanning. Samtidig ser vi at barnehagetallene vil stige, og det vil derfor ikke være lurt å redusere antall stillinger i skolesektoren heller, siden disse barna vil over på skolen etter noen år i barnehagen.

Personal

I Vevelstad kommune arbeider det flere kvinner enn menn. Det er en god del deltidsstillinger og dette er kvinner som i hovedsak jobber i helse- og omsorgstjenesten, barnehage og skoleverket. Vevelstad kommune skal arbeide for at hel stilling skal være hovedregelen, og at antall deltidsstillinger skal reduseres. Heltidskultur er viktig for å beholde og rekruttere arbeidskraft.

Ledergruppen består av kommunedirektør, organisasjon- og personalleder, plan- ressurs og landbruksleder, helse- og omsorgsleder, administrasjons- og økonomileder, leder barnehage og leder skole. Næringsleder var også i ledergruppen frem til oktober 2023. Seks av lederstillingene var tilsatt av kvinner, dette gir en kvinneandel på 87,5% (unntatt næringsleder).

Vevelstad kommune er opptatt av at lønnsutviklingen er i tråd med sentrale føringer. Kommunens beliggenhet og tilgang til kompetanse gjør at lønn er et virkemiddel i rekruttering av personell med den kompetanse kommunen etterspør.

Arbeidsmiljøet

Det har i 2023 vært stort fokus på arbeidsmiljø og en rekke tiltak er gjort for å kartlegge arbeidsmiljøet i organisasjonen. Etter bekymringer om arbeidsmiljøet på Helse og omsorg er det iverksatt en grunnleggende kartlegging av arbeidsmiljøet på etaten, og det er gjennomført dialogkonferanse med involverte parter for å iverksette konkrete tiltak i avdelingen som vil forbedre arbeidsmiljøet. Det er også besluttet at det skal gjennomføres en undersøkelse på de øvrige avdelingene. Dette vil gi oss et bilde på hvordan arbeidsmiljøet er på de øvrige avdelingene. I tillegg er det utarbeidet gode rutiner for konflikthåndtering og trakassering som vil brukes i organisasjonen i tillegg til de allerede utarbeidede rutineene vi har for varsling og etiske retningslinjer i kommunen.

Arbeidsmiljøet har også en sentral del i AMU, og sykefravær og avvik gjennomgås systematisk i disse fora.

Likestilling

Tidligere ble likestilling hovedsakelig definert som likestilling mellom kvinner og menn. Likestilling mellom ulike etniske grupper, grupper med ulik funksjonsevne og grupper med ulik seksuell orientering handler om det samme.

Etnisk likestilling innebærer at alle skal ha like rettigheter og mulighet til deltakelse i samfunnet. Vevelstad kommune har pr. i dag ingen skrevne mål for den etniske likestillingen, men alle med minoritetsbakgrunn skal integreres i lokalsamfunnet og få like muligheter og plikter til deltakelse, uansett hudfarge, etnisk bakgrunn, religiøs tilhørighet og nasjonalitet.

Flere nasjonaliteter fra ulike kontinenter er nå representert i arbeidsstokken til Vevelstad kommune. Det har skjedd gradvis at ulike kulturer og etnisiteter er blitt en del av

kommunens arbeidskraft. De utfordringer som knyttes til dette synes ikke større og vanskeligere enn hva tilfelle er i det etnisk norske personalet.

Kommunen har fra 2014 bosatt flyktninger fra flere kontinenter, og integreringsarbeidet preger og påvirker holdninger og respekten for mennesker med ulik etnisitet. Vi skal alle jobbe sammen for at alle skal integreres i lokalsamfunnet, og få like muligheter og plikter til deltakelse.

Ansatte i kommunen fordeler seg med 80 % kvinner og 20 % menn. I ledergruppen har det vært to menn og seks kvinner, hvorav den ene mannen sluttet i løpet av 2023. Det er vanskelig å registrere at det er en ulik lønnsfastsettelse relatert til kjønn.

Etikk

Vevelstad kommune har i 2022 vedtatt reviderte etiske retningslinjer. I forbindelse med prosessen med arbeidsmiljøet har det vært fokus på de etiske sidene ved det å være kommunal arbeidstaker. Det innebærer at temaer som forhold til brukerne, lojalitet og arbeidsinnsats har hatt stort fokus.

Ledere skal sørge for at medarbeiderne er kjent med og etterlever kommunens etiske retningslinjer. Diskusjoner og dialog om etikk er nødvendig for å få en større bevisstgjøring omkring temaet, og hvordan etikk praktiseres i daglig arbeid.

HMS og sykefravær

Kommunen har siden 2012 brukt Compilo som internkontrollsystem. Det har i 2023 vært et stort fokus på avviksbehandling i organisasjonen og vi har gjennomført en opprydding i systemet og hatt opplæring på alle avdelingene. Det er også søkt OU-midler til prosessstyring og internkontrollsystem og det vil bli iverksatt et prosjekt på dette i 2024. Tilbudsforespørsel og valg av leverandør som skal bistå oss i arbeidet er utført i 2023. Det betyr at kommunen skal bygge om sitt internkontrollsystem, og få det bedre tilpasset den nye lovparagrafen 25 i Kommuneloven. Dette arbeidet er svært viktig, og det vil sikre at kommunen har et internkontrollsystem som gir oss muligheter for å kontrollere, avdekke, iverksette tiltak og forbedre våre tjenester kontinuerlig. Det vil igjen gi oss redusert risiko for uønskede hendelser.

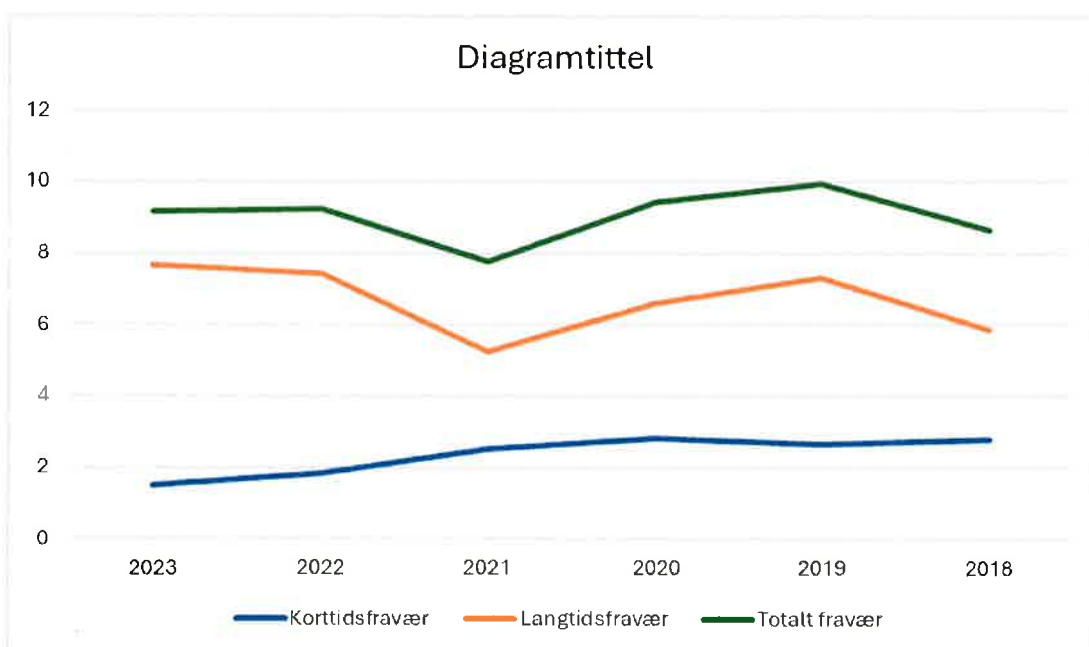
Vevelstad kommune er en IA bedrift (Inkluderende Arbeidsliv) og jobber i tråd med IA avtalen. Formålet er både å forebygge, og redusere sykefraværet, styrke jobbnærværet og bedre arbeidsmiljøet, samt hindre utstøting og frafall i arbeidslivet.

Attføring og omplassering vurderes fortløpende gjennom et nært samarbeid med NAV, avdelingsleder, behandlende lege, bedriftshelsetjenesten, og den tilsatte det gjelder har mulighet til å ha med tillitsvalgt.

Vevelstad kommune har avtale med Sør-Helgeland Bedriftshelsetjeneste SA. I løpet av året har de seks kontordager i Vevelstad, og er tilgjengelig for alle ansatte i kommunen som ønsker å kontakte dem. Det kan være forhold som gjelder både arbeidsmiljø, praktiske løsninger i forhold til ergonomisk tilpassing på arbeidsplassen, og andre forhold som angår arbeidsforholdet. I tillegg deltar de på alle AMU møter i organisasjonen.

Sykefraværet i 2023 er gjengitt i tabellen nedenunder. Korttidsfravær er redusert i forhold til året før, mens langtidsfraværet har økt litt. Inkludert i disse tallene er også koronarelatert fravær registrert. Kommunen er IA bedrift, og sykefravær skal følges opp i henhold til denne avtalen. Særlig fokus har langtidsfraværet, som over tid påvirker oppgavefordeling i organisasjonen. Det er viktig å følge IA-planen for å få avklart sykefraværet og eventuell tilrettelegging for den ansatte. Vi kan også se av tabell for 4. kvartal 2023 at sykefraværet er drastisk redusert fra 1. kvartal 2023, noe som kan tyde på at arbeidet knyttet til arbeidsmiljø og fokus på sykefraværsoppfølging i løpet av 2023 har gitt gode resultater.

Sykefravær	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Korttidsfravær	1,49%	1,82%	2,51%	2,81%	2,65 %	2,79 %
Langtidsfravær	7,67%	7,42%	5,25%	6,61%	7,31 %	5,85 %
Fravær totalt	9,16%	9,24%	7,76%	9,42%	9,96 %	8,64 %

Sykefravær 1 og 4 kvartal 2023.

Fravær 1. kvartal 2023			
Sted	Fraværs%	Korttids%	Langtids%
Sentraladministrasjonen	0,78	0,78	0,00
Plan- og ressurs	0,82	0,82	0,00
Helse- og sosial	0,00	0,00	0,00
Barnehage	7,87	3,53	4,34
Skoler	18,92	1,37	17,55
Vevelstad sykehjem	20,65	2,00	18,65
Totalt	11,69	1,55	10,14

Fravær 4. kvartal 2023			
Sted	Fraværs%	Korttids%	Langtids%
Sentraladministrasjonen	5,71	3,59	2,12
Plan- og ressurs	3,37	2,24	1,13
Helse- og sosial	1,12	1,12	0,00
Barnehage	11,14	1,36	9,79
Skoler	2,74	2,74	0,00
Vevelstad sykehjem	5,63	1,01	4,62
Totalt	5,13	2,01	3,13

GDPR - Lov om behandling av personopplysninger

20.juli 2018 ble EU sin nye personforordning (GDPR) en del av norsk lovgivning. Dette betyr at alle kommuner skal ha personvernombud, og kommunen skal ha systematisert hvordan innsamling og bruk av personopplysninger oppbevares og behandles.

Vevelstad kommune kjøper personvernombud tjeneste gjennom Digitale Helgeland, og er godt i gang med kartlegging og beskrivelse av aktiviteter som omhandler personopplysninger. Flere behandlingsaktiviteter er kartlagt og beskrevet i protokoller. Men dette er et arbeid som må pågå kontinuerlig slik at rutiner til enhver tid er oppdaterte, og at hele organisasjonen aktivt følger rutiner som tilfredsstillende Lov om personvernopplysninger.

Arbeidet fortsetter i løpet av 2024, og HR ressurs skal delta aktivt i oppfølging med personvernopplysninger. I tillegg har det vært fokus på opplæring og kursing knyttet til dette tema, og det er i 2023 meldt inn 1 avvik til Datatilsynet knyttet til mulig brudd på GDPR.

Økonomi og regnskap

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) kapittel 14 regulerer hvordan økonomien skal forvaltes. § 14-1 omhandler grunnleggende krav til økonomiforvaltningen, blant annet at økonomien skal forvaltes slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid, økonomien skal være bærekraftig.

I §14-6 reguleres hvordan årsregnskap og bokføring skal utarbeides. God kommunal regnskapsskikk (GKRS), Bokføringsloven og forskrifter skal gi føringer for hvordan driftsregnskap, investeringsregnskap og balanse skal utarbeides og presenteres ved årsslutt.

Regnskapsføringen baseres på forskrifter som bl.a. bestemmer føring etter anordningsprinsippet, dvs. at alle utgifter og inntekter skal henføres det året utgiftene/inntektene har oppstått.

Årsregnskapet skal avlegges senest innen 22.februar påfølgende år.

Regnskapet er fordelt på følgende deler:

Driftsregnskap

Her bokføres løpende

- Driftsinntekter
- Driftsutgifter
- Renter/avdrag
- Avskrivninger (påvirker ikke driftsresultatet – føres både som inntekt og utgift.)
- Avsetninger til fond og bruk av fond

Investeringsregnskap

Her bokføres alle utgifter og inntekter som gjelder nybygg og nyanlegg.

I tillegg føres inn- og utlån av startlån, egenkapitalinnskudd KLP, innbetaling av avdrag på utlån, kjøp/salg av aksjer og avsetninger og overføring fra drift.

I investeringsregnskapet skal hvert enkelt prosjekt (nybygg/nyanlegg) være fullt ut finansiert.

Det vil si at det skal framgå av oversikter hvordan utgiftene er finansiert.

Balanseregnskap

Her framkommer kommunens status for egenkapital og gjeld, og er en konsekvens av føringer i drifts- og investeringsregnskap.

Det vises til hovedoversikter for disse tre områdene nedenfor.

Årsberetningen omhandler regnskaps- og budsjettall på hoved- og ansvarsnivå.

For detaljerte regnskaps- og budsjettall vises til detaljert regnskap for 2023.

Viser også til Årsmeldingen, som viser hvilke områder fra samfunnsplanen kommunen arbeider med. Og hvilke resultater som er oppnådd gjennom kommunens tjenesteproduksjon, viktige hendelser, framtidige mål, og utfordringer.

DRIFTSREGNSKAPET

§ 5-6 Økonomisk oversikt etter art – drift

Regnskap 2023

Tall i 1 kroner	Note	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Driftsinntekter					
Rammetilskudd		-45 594 723	-44 789 000	-45 115 000	-39 799 742
Inntekts- og formuesskatt		-13 899 174	-14 332 000	-13 334 000	-18 877 069
Eiendomsskatt		-1 201 354	-1 246 879	-1 246 879	-1 426 111
Andre skatteinntekter		0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-11 958 323	-8 657 717	-6 655 200	-10 598 964
Overføringer og tilskudd fra andre		-16 281 263	-10 840 447	-11 539 011	-17 794 380
Brukerbetaling		-2 997 554	-2 327 900	-2 327 900	-2 862 382
Salgs- og leieinntekter		-3 887 368	-3 215 755	-3 365 755	-4 197 152
Sum driftsinntekter		-95 819 760	-85 409 698	-83 583 745	-95 555 799
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter		47 637 205	45 935 127	42 788 204	42 007 942
Sosiale utgifter		7 368 313	5 878 400	5 978 676	6 962 138
Kjøp av varer og tjenester		44 417 603	34 223 069	28 011 658	33 202 403
Overføringer og tilskudd til andre		6 007 328	6 380 811	6 768 811	9 192 166
Avskrivninger	3	3 096 363	3 000 000	3 000 000	2 597 866
Sum driftsutgifter		108 526 813	95 417 407	86 547 349	93 962 515
Brutto driftsresultat		12 707 053	10 007 709	2 963 604	-1 593 284
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter		-1 310 413	-614 000	-514 000	-1 121 300
Utbytter		-430 321	-445 000	-701 000	-1 297 539
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0
Renteutgifter		2 817 434	2 583 254	2 183 254	1 490 391
Avdrag på lån	7	2 090 970	2 090 970	2 090 970	2 172 744
Netto finansutgifter		3 167 670	3 615 224	3 059 224	1 244 296
Motpost avskrivninger	3	-3 096 363	-3 000 000	-3 000 000	-2 597 866
Netto driftsresultat		12 778 360	10 622 933	3 022 828	-2 946 854
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering	10	1 624 939	4 192 580	4 898 000	5 437 697
Avsetninger til bundne driftsfond	10	803 284	144 077	96 631	718 405
Bruk av bundne driftsfond		-1 341 817	-1 094 823	-1 094 823	-2 824 138
Avsetninger til disposisjonsfond		4 600 100	4 600 100	0	11 015 315
Bruk av disposisjonsfond		-18 464 867	-18 464 867	-6 922 636	-11 400 425
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		-12 778 361	-10 622 933	-3 022 828	2 946 854
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0

Tabellen nedenfor viser regnskap og budsjett for de enkelte ansvarsområdene. Tallene er uten finansiering, det vil si uten bruk/avsetning fri og bundne fond.

Avvikene +/- 100 000 er kort kommentert under tabellen. Kommentarene er på hovedpostnivå pr ansvar for driftsutgifter, slik som tabell 'Driftsutgifter' i tabell Økonomisk oversikt drift på foregående side.

§ 5-4, første ledd, Bevilgningsoversikt drift					
Regnskap til fordeling pr. ansvar					
Tall i 1 kroner	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Avvik	
Fra bevilgningsoversikt:					
Til fordeling drift	82 035 792	75 833 305	66 214 683	66 391 215	
Ansvar	Netto driftsutgifter pr. ansvarsgruppe				
110	Sentraladministrasjon	7 515 188	6 543 252	5 974 455	971 936
111	Politiske organer	2 292 881	2 015 895	2 015 895	276 986
113	Kultur	126 685	668 566	685 566	-541 881
115	Kirke og andre trossamfunn	1 310 000	1 310 000	1 120 000	0
116	Flykningtjenesten	3 145 832	2 631 769	2 520 529	514 063
117	Økonomi	3 259 879	3 176 089	3 176 089	83 790
118	Frivilligsentralen	293 046	337 920	365 366	-44 874
119	Pensjon	-7 199 965	-3 748 400	-3 748 400	-3 451 565
120	Skoler i Vevelstad	10 434 118	10 048 056	10 048 056	386 062
124	Barnehager i Vevelstad	4 551 570	4 352 972	4 552 972	198 598
130	NAV kommune	316 835	399 000	799 000	-82 165
131	Helse og omsorg	16 630 931	12 031 810	11 407 408	4 599 121
132	Vevelstad sykehjem	24 625 777	23 803 116	15 096 896	822 661
140	Plan og ressurs - adm	5 477 041	4 879 531	5 189 531	597 510
141	Selvkostområder	1 437 524	581 452	896 045	856 072
142	Kommunale bygg og eiendommer	4 419 538	4 329 747	3 488 650	89 791
143	Kommunale anlegg	817 081	555 856	363 045	261 226
144	Kommunale veier	783 552	534 704	531 610	248 848
145	Næringsutvikling	692 266	550 000	900 000	142 266
146	IT tjenesten	1 106 013	831 970	831 970	274 043
		82 035 792	75 833 305	66 214 683	6 202 487

110 Administrasjonen

Høyere pensjon KLP. Høye utgifter til advokat og konsulenter. Utgifter i forbindelse med Kongeparbesøket kr 435 000.

111 Politiske organer

Høyere til pensjon KLP, konsulent/advokat utgifter, og utgifter til Helgeland regionråd enn budsjettet.

113 Kultur

Kulturområdet er Innenfor budsjett. Avvik gjelder kr 400 000, tilskudd fra NFK som er inntektsført på ansvar 113, og utgiftsført på ansvar 143.

116 Flyktning tjenesten

Høyere utgifter i introduksjonsprogrammet, og til voksenopplæring og skoleskys. Inntekter fra staten til flyktning tjenesten inntektsføres ikke på ansvar 116, men på ansvar 112 Inntekter og finans. Totalt har kommunen mottatt kr 8 455 592 i tilskudd fra Imdi. Deler av dette er norsktilskudd pr elev som betales videre til Brønnøy kommune så lenge elevene er med i introduksjonsprogrammet. Totalt er utgift til drift av flyktning tjenesten kr 3 145 000, resten av inntekten fra Imdi har finansiert drift innenfor blant annet skole, barnehage og helsetjeneste. Budsjetterte tall har vært for lavt ut fra antall personer som er med i introduksjonsprogrammet, men det er ikke høyere kostnader enn tilskuddet vi mottar fra Imdi. Det er som dere ser ganske mye lavere.

119 Pensjon

Premieavviket avregnes ved årsslutt, og for 2023 er det brukt kr 3 201 768 fra premiefondet kommunen har i KLP, for å dekke årets utgifter til pensjon. Dette utgjør deler av avviket som viser en inntekt på kr 3 451 565.

Totalt er det kr 2 000 000 i økte pensjonsutgifter FOR 2023. Høy prisvekst, betydelig lønnsoppgjør og historisk høyt trygdeoppgjør er årsakene til at reguleringspremien ble svært høy i 2023. Nytt reguleringsprinsipp fra 2021, hvor pensjoner under utbetalinger skal økes med gjennomsnitt av lønns- og prisveksten, påvirker pensjonsreguleringen direkte, og medfører at pensjonene som utbetales fra KLP øker betraktelig.

120 Skoler

Kjøp av tjenester til andre språk, samt kjøp av rektortjenester i første halvår på grunn av akutt behov i sykefraværsperiode.

124 Barnehagen

Økte utgifter ved årsavregning pensjon, KLP.

131 Helsetjenester

Kjøp av tjenester i annen institusjon, andel av kjøp av tjenester dekkes ikke av Helsedirektoratet. Høyere pensjon, KLP, enn budsjettert.

132 Sykehjem og hjemmesykepleie

Kjøp av tjenester fra vikarbyrå.

140 Plan og ressurs

Økte pensjonsutgifter, KLP, økte lisens/programvareutgifter. Verktøy og utstyr,

141 Selvkostområder

Selvkostområder – merforbruket er dekket inn av bruk av selvkostfond.

143 Kommunale anlegg

Kommunale anlegg er innenfor budsjett. Avvik gjelder kr 400 000, tilskudd fra NFK som er inntektsført på ansvar 113, og utgiftsført på ansvar 143.

144 Kommunale veier

Merforbruk er utgift til brøyting av vinterveier.

146 IT tjenesten

Økte utgifter- nye pc og skjermer til ansatte ved skolen, økte utgifter til pensjon, KLP.

Budsjett for drift og investering er regulert i løpet av regnskapsåret. Det er regulert fra forventet aktivitet ut året, og utgifter/inntekter er anslått etter beste estimat og informasjon som foreligger når saksfremlegg utarbeides.

§ 5-4 Bevilgningsoversikt – drift					
Regnskap 2023					
Tall i 1 kroner	Note	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Generelle driftsinntekter					
Rammetilskudd		-45 594 723	-44 789 000	-45 115 000	-39 799 742
Inntekts- og formuesskatt		-13 899 174	-14 332 000	-13 334 000	-18 877 069
Eiendomsskatt		-1 201 354	-1 246 879	-1 246 879	-1 426 111
Andre generelle driftsinntekter		-11 958 323	-8 657 717	-6 655 200	-10 598 964
Sum generelle driftsinntekter		-72 653 574	-69 025 596	-66 351 079	-70 701 886
Netto driftsutgifter					
Sum bevilgninger drift, netto		82 035 792	75 833 305	66 214 683	66 391 215
Avskrivninger	3	3 096 363	3 000 000	3 000 000	2 597 866
Sum netto driftsutgifter		85 132 155	78 833 305	69 214 683	68 989 081
Brutto driftsresultat		12 478 581	9 807 709	2 863 604	-1 712 805
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter		-1 081 941	-414 000	-414 000	-1 001 779
Utbytter		-430 321	-445 000	-701 000	-1 297 539
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0
Renteutgifter		2 817 434	2 583 254	2 183 254	1 490 391
Avdrag på lån	7	2 090 970	2 090 970	2 090 970	2 172 744
Netto finansutgifter		3 396 142	3 815 224	3 159 224	1 363 817
Motpost avskrivninger	3	-3 096 363	-3 000 000	-3 000 000	-2 597 866
Netto driftsresultat		12 778 360	10 622 933	3 022 828	-2 946 854
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering		1 624 939	4 192 580	4 898 000	5 437 697
Avsetninger til bundne driftsfond	10	803 284	144 077	96 631	718 405
Bruk av bundne driftsfond	10	-1 341 817	-1 094 823	-1 094 823	-2 824 138
Avsetninger til disposisjonsfond		4 600 100	4 600 100	0	11 015 315
Bruk av disposisjonsfond		-18 464 867	-18 464 867	-6 922 636	-11 400 425
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		-12 778 361	-10 622 933	-3 022 828	2 946 854
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).		0	0	0	0

Frie inntekter - rammetilskudd og skatteinntekter

	2023	2022	2021	2020	2019
Rammetilskudd	-45 594 723	-39 799 742	-44 722 942	-41 080 368	-41 210 576
Skatt på inntekt og formue	-13 899 174	-18 877 069	-10 947 076	-12 397 654	-13 562 184
Eiendomsskatt	-1 201 354	-1 426 111	-834 643	-622 392	-628 645
<i>Sum frie inntekter</i>	<i>-60 605 251</i>	<i>-60 102 921</i>	<i>-56 504 661</i>	<i>-54 100 414</i>	<i>-55 401 405</i>
Resultatgrad	56 %	64 %	76 %	71 %	77 %

Resultatgraden i denne sammenhengen, viser hvor stor andel av driftsutgiftene som dekkes av de frie inntektene. For 2023 dekker de frie inntektene 56% av de totale driftsutgiftene.

Resultatgraden viser for 2023, en nedgang på 8 prosentpoeng fra 2022. De frie inntektene er kr 502 330 høyere enn i 2022, og driftsutgiftene for 2023 er kr 14 564 298 høyere enn for 2022, derfor blir dekningsgraden lavere i 2023.

Det betyr at en større andel av driftsutgiftene må finansieres med andre inntekter som for eksempel husleie, salg av hjemmetjenester, vederlag opphold, og andre solgte tjenester.

Rammetilskuddet er beregnet ut fra innbyggertallet, og demografi, det vil si at det for ulike aldergrupper, beregnes ulikt tilskudd pr innbygger. 1.januar 2023 er innbyggertallet 462, og 1.januar 2024 er innbyggertallet 480 innbyggere.

Inntekt fra Havbruksfondet 2023 er kr 3 460 936.

De statlige overføringer i form av rammetilskudd, og skatteinntekter, er og blir kommunens store inntektskilde. Endringer i folketall og demografi, påvirker både rammetilskudd og skatteinntekter, og vil få konsekvenser for fremtidens inntekter og aktivitetsnivå.

Lønnsutgifter

	2023	2022	2021	2020
Lønnsutgifter	47 637 205	42 007 942	37 493 402	37 023 267
Sosiale utgifter	7 368 313	6 962 138	6 264 168	6 162 963
Sum lønnsutgifter	55 005 518	48 970 080	43 757 570	43 186 230
Resultatgrad	51%	55%	59%	57%

Resultatgraden her viser hvor stor andel lønnsutgiftene, inkl. pensjonsutgifter, er i forhold til kommunens driftsutgifter. Resultatgraden har vært stabil de siste to årene.

Kjøp av vikartjenester kommer i tillegg til lønnsutgifter.

- Legetjeneste kr 731 953 (dekket fra Helsedirektoratet: kr 415 790)
- Vikarbyrå sykehjem kr 5 919 354

Dersom kjøp fra vikarbyrå legges til i grunnlaget for beregning, blir resultatgraden 56%, av kommunens totale driftsutgifter. Det vil si at bemanning til kommunens tjenesteproduksjon tar 56% av de totale driftsinntektene.

Finansinntekter/Finansutgifter

Renteinntekter er høyere enn tidligere år, og høyere enn budsjettet. Rentebetingelser i Helgeland Sparebank er 3 mnd nibo med daglig justering, + 0,3% på innskudd. For desember 2023 er gjennomsnittrenten 5 % pr dag.

Rente- og avdragsutgiftene i 2023 høyere enn året før, og høyere enn budsjettet. Gjennomsnittlig lånerente er 5%. Kommunen har ingen lån på fastrente.

I 2023 ble det utbetalt utbytte fra HelgelandKraft kr 417 648.

Renter og avdrag føres i driftsregnskapet, og påvirker driftsresultatet. En økning i gjeld og rentenivå vil derfor også ta en større del av tilgjengelige midler til tjenesteproduksjonen.

Det er tatt opp nytt lån til finansiering av investeringer, i henhold til vedtatt budsjett, kr 3 850 000.

Det er tatt opp lån til videre utlån, startlån, i henhold til vedtatt budsjett, kr 600 000. Lån fra Husbanken er øremerkede midler som skal gå til startlån. Årets utlån til startlån innenfor kommunens ramme for 2023, er kr 2 500 000.

Netto driftsresultat

	2023	2022	2021	2020
Sum driftsinntekter	-95 819 760	-95 555 799	-75 614 657	-77 089 222
Sum driftsutgifter	108 526 813	93 962 516	74 267 106	76 024 692
Sum finanstransaksjoner	3 167 670	1 244 296	502 100	1 204 747
Avskrivninger	-3 096 363	-2 597 866	-2 024 088	-1 977 761
Netto driftsresultat	12 778 360	-2 946 854	-2 869 539	-1 837 544
Resultatgrad	-	3,08 %	3,79 %	2,38 %

Resultatgrad

Det viktigste tallet i kommuneøkonomien er driftsresultat / resultatgrad. Netto driftsresultat blir ofte brukt til å beskrive kommunes handlefrihet, og viser hva kommunen har til disposisjon til egenfinansiering av investeringer og til avsetninger fra årets drift.

For 2023 er det merforbruk i drift på kr 2 567 641. Disponering av dette beløpet er forklart i strykingsnoten som vil bli gjennomgått i forbindelse med årsregnskapet.

Resultatgraden er det primære tallet for en sunn økonomi, for 2023 er resultatgraden negativ, under 0. I Vevelstad kommune sitt økonomireglement skal netto driftsresultat være minst 1,75%.

Anbefaling fra Teknisk Beregningsutvalg (TBU) er at netto driftsresultat over tid bør ligge over 2%, dette for å ivareta økonomisk bærekraft over tid fremover.

Disposisjonsfond

Gjennom regnskapsåret er det vedtatt budsjettreguleringer i drift og investeringer. Netto bruk/avsetning til disposisjonsfond er bruk kr 13 064 767.

I underkant av 10 % av kommunens inntekter i 2023 er brukerbetaling og salgs- og leieinntekter.

Arbeidskapital

I Lov om kommuner og fylkeskommuner, § 14-1 tredje ledd, er står det kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at betalingsforpliktelser blir betalt på forfall.

Arbeidskapital er viktig for å sikre god likviditet, og at kommunen er betalingsdyktig til enhver tid. Arbeidskapitalen bør utgjøre 15-50% av årlig omsetning. Ifølge Vevelstad kommune sitt økonomireglement skal arbeidskapitalen være 22%. Arbeidskapitalen ved regnskapsårets slutt er 17%, ifølge beregning fra balansen. Hensyntatt i beregningen er balanseført eiendel premieavvik, som ikke er kontanter i omløp. Sett bort fra premieavviket, er arbeidskapitalprosenten 4,5%. Store utbetalinger til pensjonspremie, og høye utgifter til vikarbyrå og kjøp av tjenester, er årsaken til stor belastning på likviditeten og oppsparte midler. Likviditetsutfordringer har vært et tema, og også meldt i tertialrapporter og budsjettreguleringer, gjennom regnskapsåret 2023.

Selvkost områder

Selvkostprinsippet innebærer at en generasjon brukere ikke skal subsidiere neste generasjon, eller omvendt, men at kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Selvkost er det varen/tjenesten faktisk koster kommunen å produsere. Dette er direkte kostnader som blant annet lønn og nødvendig vedlikehold på anlegg og infrastruktur, vil i tillegg indirekte fellesutgifter som skal tillegges etter en fornuftig fordelingsnøkkel som er tilpasset for kommunen.

Dersom selvkostregnskapet viser mindreforbruk, skal dette settes på fond. Bruk av fond ved eventuelt merforbruk på områdene, kan gjøres så lenge det er midler på fond, midler utover dette må finansieres ved bruk av disposisjonsfond.

Vevelstad kommune kjøper tjenester fra konsultentselskap Momentum Solutions AS for å beregne selvkostområdene korrekt i henhold til selvkostforskriften.

Viser til note 11 Selvkostområder, der er det oversikt over inntekter, utgifter og avsetning til fond på de ulike områdene.

INVESTERINGSREGNSKAPET

Tabellen nedenfor viser utgifter og inntekter i investeringsregnskapet. Utgifter er investeringene, og inntekter er finansiering av investeringene.

§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering

Regnskap 2023

Tall i 1 kroner	Note	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig Budsjett	Regnskap 2022
Investeringsutgifter					
Investeringer i varige driftsmidler	3	12 651 726	11 293 046	12 597 500	9 312 151
Tilskudd til andres investeringer		100 000	100 000	100 000	250 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	4	244 534	344 534	300 000	212 047
Utlån av egne midler	5	0	0	0	600 000
Avdrag på lån		0	0	0	0
Sum investeringsutgifter		12 996 260	11 737 580	12 997 500	10 374 198
Investeringsinntekter					
Kompensasjon for merverdiavgift		-287 100	-490 000	-1 044 500	-772 102
Tilskudd fra andre		-2 400 000	-3 500 000	-3 500 000	0
Salg av varige driftsmidler	3	-20 000	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler		0	0	0	0
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		0	0	0	0
Bruk av lån		-3 850 000	-3 850 000	-3 850 000	-5 380 000
Sum investeringsinntekter		-6 557 100	-7 840 000	-8 394 500	-6 152 102
Videreutlån					
Videreutlån	8	2 500 000	2 500 000	600 000	0
Bruk av lån til videreutlån		-2 500 000	-2 500 000	-600 000	0
Avdrag på lån til videreutlån	7	358 683	495 000	495 000	2 633 050
Mottatte avdrag på videreutlån		-529 319	-477 000	-477 000	-1 694 295
Netto utgifter videreutlån		-170 636	18 000	18 000	938 755
Overføring fra drift og netto avsetninger					
Overføring fra drift		-1 624 939	-4 192 580	-4 898 000	-5 437 697
Avsetninger til bundne investeringsfond		0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	10	-3 500 000	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond		0	277 000	277 000	276 846
Bruk av ubundet investeringsfond		0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-5 124 939	-3 915 580	-4 621 000	-5 160 851
Fremført til inndecking i senere år (udekket beløp)					
		1 143 585	0	0	0

Oversikten nedenfor viser prosjekter som er utført i 2023. Egenkapitalinnskudd er balanseført på aksjer og andeler i balansen. Tilskudd til andres investeringer er tilskudd til Kirken, og er ikke balanseført i kommunens regnskap. De andre prosjektene er balanseført som anleggsmidler, og er tatt med i note 4 som viser oversikt over anskaffelseskost, tilgang, avgang og avskrivninger av varige driftsmidler.

Kommunens investeringsprosjekter hadde i 2023 en kostnadsramme på kr 12 996 260 og er fordelt slik på disse prosjekter:

§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering					
Regnskap til fordeling 2023					
Tall i 1 kroner		Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Netto investeringer til fordeling:		12 996 260	11 737 580	12 997 500	10 374 198
Prosjekt	Fordeling på prosjekt				
01001	Egenkapitalinnskudd	244 534	244 534	300 000	212 047
01012	Elements - arkivsystem	0	0	0	272 944
01013	IKT - ny plattform	0	0	0	339 293
01014	Kjøp av aksjer	0	100 000	0	0
01301	Opplevelse og kunnskapssenter	11 008 479	8 323 046	7 300 000	1 508 737
01502	Hesstun krikegård - bygg/bårehus	0	0	0	100 000
01512	Hesstun og Visthus kirkegård - nye gjerder	0	0	0	150 000
01514	Lys parkeringsplass	100 000	100 000	100 000	0
01701	Agresso regnskap - oppgradering	0	0	0	189 097
02005	Pc og lpader til skolen	298 888	260 000	0	0
04014	Investering vannverk	0	0	0	498 973
04015	Gang- sykkelvei Skr.viken-Brølås	0	0	625 000	0
04017	Tøymvasshytta	0	0	53 750	33 286
04025	Brannstasjon utbygging	0	0	500 000	0
04031	KomTek	357 968	300 000	0	0
04202	Ny brannbil	0	0	0	1 798 413
04206	Bru til Hamnøya	324 949	335 000	625 000	0
04207	Nye Omsorgsboliger	0	0	0	16 125
04209	Næringskai	0	0	0	355 371
04210	Aktivitetspark	462 500	1 875 000	1 875 000	0
04212	Bibliotek/foaje - oppgradering	0	0	200 000	0
04214	Råhus - oppgradering tak	0	0	250 000	0
04219	Brannsikkerhet og beredskap	0	0	0	1 178 123
04220	Boligtomter	198 943	200 000	0	2 819 335
04222	Sørstue sykehjem	0	0	0	138 872
04223	Oppgradering Eldrebolig	0	0	0	163 581
04224	Carport ved sykehjem	0	0	187 500	0
04300	Søppelskur og parkering Nordvika	0	0	187 500	0
04301	Molo Visthus/Bjørnvika	0	0	625 000	0
04400	Kommunale veier	0	0	168 750	0
Sum fordelt		12 996 260	11 737 580	12 997 500	9 774 198

BALANSEREGNSKAPET

Balansen viser oversikt over eiendeler og gjeld, og er en samlet oversikt og resultat av kommunens drift og aktiviteter.

§ 5-8 Balanseregnskapet 2023			
Tall i 1 kroner	Note	Regnskap 2023	Regnskap 2022
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		250 902 830	230 166 568
I. Varige driftsmidler		102 793 687	93 258 325
1. Faste eiendommer og anlegg	3	97 065 152	87 615 901
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	3	5 728 535	5 642 423
II. Finansielle anleggsmidler		18 646 788	16 427 939
1. Aksjer og andeler	4	8 786 558	8 542 024
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån	5	9 860 230	7 885 915
III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler	8	129 462 354	120 480 304
B. Omløpsmidler		33 608 823	59 451 767
I. Bankinnskudd og kontanter		11 186 047	42 681 690
II. Finansielle omløpsmidler		0	0
1. Aksjer og andeler		0	0
2. Obligasjoner		0	0
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
III. Kortsiktige fordringer		22 422 776	16 770 077
1. Kundefordringer		0	0
2. Andre kortsiktige fordringer		9 956 268	8 264 268
3. Premieavvik		12 466 508	8 505 809
Sum eiendeler		284 511 652	289 618 334
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		-76 086 332	-82 107 268
I. Egenkapital drift		-13 714 462	-28 117 699
1. Disposisjonsfond		-7 965 260	-21 830 027
2. Bundne driftsfond	10	-5 749 201	-6 287 672
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		-952 820	-5 596 405
1. Ubundet investeringsfond		-2 096 405	-2 096 405
2. Bundne investeringsfond	10	0	-3 500 000
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		1 143 584	0
III. Annen egenkapital		-61 419 050	-48 393 165
1. Kapitalkonto	2	-62 919 384	-49 893 499
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	14	1 500 334	1 500 334
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0
D. Langsiktig gjeld		-191 495 209	-185 684 867
I. Lån		-63 791 400	-64 001 576
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	6	-63 791 400	-64 001 576
2. Obligasjonslån		0	0
3. Sertifikatlån		0	0
II. Pensjonsforpliktelse		-127 703 809	-121 683 291
E. Kortsiktig gjeld		-16 930 111	-21 826 199
I. Kortsiktig gjeld		-16 930 111	-21 826 199
1. Leverandørgjeld		0	0
2. Likviditetslån		0	0
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-16 788 089	-21 626 348
5. Premieavvik	8	-142 022	-199 851
Sum egenkapital og gjeld		-284 511 652	-289 618 334
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler		3 505 377	5 405 377
II. Andre memoriakonti		-600 000	0
III. Motkonto for memoriakontiene		-2 905 377	-5 405 377

Langsiktig gjeld

	2023	2022	2021	2020
Lån - langsiktig gjeld	57 083 138	55 325 111	57 416 071	49 320 489
Resultatgrad	53 %	58 %	75 %	64 %

Resultatgraden er målt i prosent av brutto driftsinntekter. Startlån, som er selvfinansierende, er ikke tatt med her.

Kommunens selvfinansierende lån (startlån) innlån fra Husbanken, er kr 6 707 262, av disse er kr 8 419 870 lånt ut til målgruppen for startlån.

Netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene er 53%. I henhold til Vevelstad kommune sitt økonomireglement skal netto lånegjeld være mindre enn 75% av netto driftsinntekter.

Gjeldsgrad

Store låneopptak til investeringer belaster driftsregnskapet med renter og avdrag, og dermed blir det mindre midler til produksjon av de lovpålagte tjenester. Det gir også begrenset handlingsrom for avsetning til uforutsette hendelser.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i kommunens gjeldsgrad, basert på regnskap 2023, og budsjettet finansiering av investeringer i økonomiplanperioden 2024-2027.

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner: § 5-7. Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet

Lån	2023	2024	2025	2026	2027
Lån til investeringer	-3 850 000	-750 000	-5 290 000	-290 000	-1 240 000
Lån til videreutlån	-2 500 000	-1 500 000	-600 000	-600 000	-600 000
Sum bruk av lån	-6 350 000	-2 250 000	-5 890 000	-890 000	-1 840 000
Lån til investeringer	-57 083 138	-57 833 138	-63 123 138	-58 123 138	-64 363 138
Lån til videreutlån	-8 419 870	-9 919 870	-10 519 870	-10 519 870	-11 119 870
Utvikling i gjeldsgrad	-55	-52	-60	-53	-61
<i>Utvikling i gjeldsgrad</i>	<i>-68</i>	<i>-67</i>	<i>-77</i>	<i>-69</i>	<i>-79</i>
Avdrag lån i drift	2 090 970	2 468 906	2 477 660	2 567 759	2 598 752
Avdrag lån til videreutlån (inv)	358 682	300 000	302 000	313 000	324 000
Sum avdrag på lån	2 449 652	2 768 906	2 779 660	2 880 759	2 922 752

Fond – bundne og frie

Fondsavsetningen pr 31.12.23 fordeler seg slik:

	2023	2022	2021	2020
Disposisjonsfond	7 965 260	21 830 027	22 215 137	28 106 062
Bundne driftsfond	5 749 201	6 287 672	8 393 567	9 132 911
Bundne investeringsfond	0	3 500 000	3 500 000	3 500 000
Ubundne investeringsfond	2 096 405	2 096 405	1 819 559	1 542 713
SUM	15 810 866	33 714 104	35 928 263	42 281 686

Disposisjonsfondet er redusert med kr 13 864 767 i løpet av 2023. I prosent av driftsinntektene utgjør disposisjonsfondet 8,3%. I Vevelstad kommune sitt økonomireglement skal disposisjonsfondet utgjøre minst 10%.

Disposisjonsfondet viser om kommunen har evne til å tåle uforutsette utgifter og svikt i inntekter.

Bundne driftsfond er øremerkede midler til ulike formål i driftsregnskapet.

Bundet investeringsfond kr 3 500 000 har i 2023 finansiert Opplevelse og Kunnskapssenter ved Vevelstad Bygdetun.

Ubundne investeringsfond er midler til investeringsformål. Det er låneavdrag fra HelgelandKraft som hvert år avsettes til dette fondet. For 2023 er det ikke satt av til investeringsfondet.

På grunn av merforbruk i driftsregnskapet, skal det gjennomføres strykninger i henhold til *Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner*, kapittel 4, § 4-2. Oversikten over strykninger er satt opp etter § 5-9 i samme forskrift.

Strykninger § 5-9

DRIFT	Regnskap 2023
Netto driftsresultat (fra regnskap)	12 778 360
Avseninger til bundne driftsfond (regnskap)	803 284
Bruk av bundne driftsfond (regnskap)	-1 341 817
Overføring til investering i henhold til årsbudsjett og fullmakter (budsjett)	4 192 580
Avsetning til disp.fond (budsjett)	4 600 100
Bruk av disp.fond (budsjett)	-18 464 867
Dekning av tidligere års merforbruk (regnskap)	0
Sum budsjettdisposisjoner	-10 210 720
SUM Årets budsjettavvik	2 567 640
Strykning av overføring til investering	-2 567 640
Strykning av avsetninger til disp.fond	0
Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	0
Strykning av bruk av disp.fond	0
SUM - Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	0
Bruk av disp.fond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger	0
Bruk av disp.fond for inndekning av tidligere års merforbruk	0
Bruk av mindreforbruk etter strykning for dekning av tidligere års merforbruk	0
Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	0
SUM - Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0
INVESTERING	
Sum investeringsutgifter, investeringsinntekter og netto utgifter videreutlån (regnskap)	10 118 524
Avsetning til bundne investeringsfond	
Bruk av bundne investeringsfond	-3 500 000
Budsjettert bruk av lån	-3 850 000
Overføring fra drift i henhold til årsbudsjetter og fullmakter (budsjett)	-4 192 580
Avsetning til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjetter og fullmakter (budsjett)	277 000
Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjetter og fullmakter	0
Dekning av tidligere års merforbruk (udekket)	0
Sum budsjettdisposisjoner (sum av a-c ovenfor)	-11 265 580
SUM årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	-1 147 056
Strykning av avsetninger til ubundne investeringsfond	-277 000
Strykning bruk av lån	0
Strykning av overføring fra drift	2 567 641
Strykning bruk av ubundne investeringsfond	0
SUM udisponert beløp etter strykninger	2 290 641
Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringfond	0
SUM Fremført til inndekning til senere år (udekket beløp)	1 143 585

Øvrige forhold

Årsberetningen er den økonomiske rapporten for regnskapsåret, og skal være et verktøy i den økonomiske styringen av kommunen.

Økonomistyring er å ta stilling til hvilket nivå kommunen skal produsere og levere tjenester, og hvordan dette skal finansieres innenfor de rammebetingelsene vi har. Kontinuerlig søkelys på effektivitet og produktivitet i organisasjonen er viktig. I tillegg er vi nødt til å se på hvordan vi er organisert internt, slik at vi utnytter våre ressurser optimalt når det kommer til tjenesteproduksjonen vår. Fokuset for denne økonomiperioden må være på å effektivisere vår tjenesteproduksjon. Dette gjør vi ved å gjennomføre politiske vedtak på allerede kartlagte muligheter for effektivitet i organisasjonen. Samtidig er det viktig å ha fokus på å få ryddet opp i intern uro i organisasjonen, slik at vi kan konsentrere oss om å bruke ressursene på optimal tjenesteproduksjon. Det er også viktig å kontinuerlig se etter andre muligheter i organisasjonen for en mer kostnadseffektiv tjenesteproduksjon. Omstillingsprosjektet kan være et viktig verktøy i dette arbeidet, særlig innenfor kommunal kompetanse, markedsføring, omdømmebygging og næringsarbeid.

Tjenesteproduksjonen i kommunal sektor har flere rammebetingelser å forholde seg til, som blant annet lovpålagte oppgaver, økonomiske rammer fra staten, pris- og lønnsvekst, og utfordringer med rekruttering og kompetanse innenfor de ulike tjenestene. På strategikonferansen ble det presentert flere samfunnsutfordringer (fra KS debatthefte) som vil prege kommunesektoren fremover:

- Flere eldre gir økte helse- og omsorgsbehov
- Trangere økonomi krever tøffere prioriteringer
- Flere utenfor samfunns- og arbeidsliv
- Klima-, natur- og miljøutfordringene tiltar
- Digitalisering i ulik fart og med ulik kraft
- Større risiko for uønskede hendelser
- Demokratiet utfordres fra flere hold
- Vedvarende mangel på personell og kompetanse

Strategikonferansen hadde tjenesteområde helse og omsorg som fokusområde, da dette er det største tjenesteområdet i kommunen, både økonomisk og ressursmessig. Tiltakene som er gjort i budsjettet for 2024 knyttet til Helse og omsorg, skal bidra til en mer stabil drift og redusere kostnadene til kjøp av eksterne tjenester. Dette vil ha mye å si for å få redusert kostnadene. I tillegg var tema som planverk, vedlikehold og riktig kompetanse viktig på strategikonferansen, og disse tema er fokusområder i økonomiperioden fremover.

Befolkningsframskrivingen fra SSB viser at utviklingstrekk i demografien slår ulikt ut i de ulike kommuner. Det blir flere eldre, og færre som utfører tjenester innen helse og omsorg. Det er viktig å utarbeide et planverk som er tilpasset befolkningsframskrivingen i kommunen, da dette planverket gir grunnlag for planlegging av levering av tjenester på riktig nivå i omsorgstrappen. Planverket vil også avdekke hvilket kompetansenivå kommunen har behov for innenfor helse- og omsorg. De siste årene har tilgangen på arbeidskraft og kompetanse blitt mer og mer begrenset, dette gjelder for flere kommuner.

Planverk er en viktig del av kommunens styringsdokumenter. Kommuneplanens arealdel (KPA) er under utarbeidelse, og planlegges ferdigbehandlet i løpet av 2024. I tillegg er det en rekke temaplaner som må oppdateres og behandles. Temaplan er en plan for et spesifikt tema, og har gjerne et 12 års perspektiv, men skal revideres hvert fjerde år, det vil si revideres i hver kommunestyreperiode. Temaplanene har gjerne en sammenheng med andre planer, som for eksempel bolig politisk handlingsplan. Denne har sammenheng med blant annet utvikling av bolig og tomteområder og bygging av nye omsorgsboliger, som inngår i KPA arbeidet.

Beredskapsplanen er vedtatt i 2019. I denne er det identifisert hvilke risikoer som kan oppstå i virksomheten. Planen beskriver videre hvordan beredskapen skal organiseres, og hvilke krav som stilles til håndtering av ulike hendelser. I en verden med mye uro og ustabilitet, må vi trene på beredskap for å være godt rustet til å håndtere uønskede hendelser.

Samfunnsplanen ble vedtatt i 2020, og gjelder for perioden 2020-2032. Planen inneholder flere ulike satsingsområder, og tjenesteområdene har i budsjettarbeidet valgt ut noen områder det skal arbeides med. Samfunnsplanen er et viktig styringsdokument for samfunnsutviklingen i Vevelstad kommune.

Vedlikehold av kommunens bygningsmasse var også tema på strategikonferansen, og har vært til tema i forbindelse med budsjettprosessene. Kommunen har en stor bygningsmasse med både utleieenheter og formålsbygg. På teknisk avdeling arbeides det med internkontrollsystemet som skal ivareta FDV, forvaltning drift og vedlikehold.

Kommunens inntekter skal dekke tjenesteproduksjon og drift av hele kommunen. Driften av Vevelstad kommune for 2022 og 2023 har et høyere driftsnivå enn driftsinntektene dekker. Det vil si at aktiviteten er høyere og dyrere enn den finansieringen som er tilgjengelig. Aktivitetsnivået skal styres etter tilgjengelige midler til finansiering, ikke omvendt. Bruk av disposisjonsfond er blitt en del av budsjetteringen for å få budsjettet i balanse. Det er ikke bærekraftig over tid å bruke av oppsparte midler til ordinær drift. I kommunens økonomireglement er det vedtatt måltall som skal sikre økonomisk bærekraft over tid, det er viktig at disse måltallene får større søkelys i budsjetteringen, og ikke bare i den årlige regnskapsrapporteringen. God økonomisk drift av kommunen henger tett sammen med å ha en stabil drift med lite interne konflikter, godt arbeidsmiljø, lavt sykefravær og klare mål slik at alle i organisasjonen drar i samme retning. Fokus på dette vil være viktig for Vevelstad kommune for å kunne lykkes med å levere de tjenestene vi skal innenfor de økonomiske rammebetingelsene.

Strategisamlingene mellom politikere og administrasjon er en viktig arena for å diskutere, og finne en felles strategi for veien videre for Vevelstad kommune. Og det er viktig med forventningsavklaringer, slik kan samarbeid og forståelse mellom administrasjon og politikk blir god og trygg.